

Türkiye-Eğitim Sektörü Çalışması

Dünya Bankası – Devlet Planlama
Teşkilatı

17 Mart 2006

Müjde Gürlek

TÜSİAD Eğitim Çalışma Grubu Üyesi

Okul Öncesi Eğitim

◆ TÜSİAD tarafından;

“Doğru Başlangıç: Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim” raporu 1 Haziran 2005 tarihinde yayımlandı.

(Raporu <http://www.tusiad.org/rapor.htm> adresinden indirebilirsiniz.)

Erken Çocukluk Eğitimi

- ◆ Türkiye'de ağırlık ,ilköğretime veriliyor.
- ◆ Okul öncesi eğitim harcamalarının;
 - Toplam bütçe içindeki payı binde 1,
 - MEB bütçesi içindeki payı %1.
- ◆ Avrupa Komisyonu 2005 Türkiye İlerleme Raporu;
 - Okul öncesi eğitimde %68'lik artışa rağmen, okul öncesi yaş grubunun sadece %16'sı erken çocukluk eğitimi hizmetlerinden faydalanıyor

Erken Çocukluk Eğitiminde Mevcut Durum ve Sorunlar

- ◆ Okul öncesi eğitim kurumlarının büyük çoğunluğu batı bölgelerinde, büyük illerimizde hizmet vermektedir.
- ◆ Okul öncesi eğitim kurumlarının büyük çoğunluğu ücretlidir.
- ◆ Erken çocukluk eğitimi amacı sadece ilköğretime hazırlık olarak değerlendirilmektedir.
- ◆ Hizmetlerin kurum merkezli olması hizmete erişimi büyük oranda etkilemektedir.
- ◆ Eğitim programları hazırlanırken bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulmamaktadır.

◆ Türkiye'de erken çocukluk eğitimine ilişkin olarak kapsamlı bir idari, hukuki, mali ve teknik reforma ihtiyaç vardır.

Erken Çocukluk Eğitimi Anlayışı

- ◆ “Okul öncesi eğitim” yerine “erken çocukluk eğitimi” anlayışı benimsenmelidir.
- ◆ İlk aşamada 6 yaş grubu için erken çocukluk eğitimi 1 yıllık zorunlu hale getirilmeli, ve bu yaş grubunda eğitim hizmetlerine erişim oranı 2010 yılında %100’e çıkarılmalıdır.
- ◆ Söz konusu yaş grubu için kamuda hizmet sunumu ücretsiz olmalıdır.
- ◆ Orta vadede, 4-5 yaş grubu için, uzun vadede ise 0-3 yaş grubu için aynı uygulamalar hedeflenmelidir.

Erken Çocukluk Eğitimi Hizmetlerinin Sunumunun Modeller Arası Dağılım

Yıllar	6 yaş (61-72 ay) nüfus (Bin)	Okullaşma oranları % (Bin)	Okuyan Çocuk Sayısı (Bin)	Kurumsal model (Bin)	Diğer modeller (Bin)
2005	1.286	28	360	333	27
2006	1.274	58	739	662	77
2007	1.284	70	899	799	100
2008	1.289	80	1.031	896	135
2009	1.299	90	1.069	982	187
2010	1.304	100	1.304	1.043	261

Yıllar İtibariyle Derslik, Okul ve Öğretmen İhtiyacı

Yıllar	Derslik ihtiyacı	Okul ihtiyacı	Öğretmen ihtiyacı
2005	16.650	3.330	16.650
2006	--	--	16.450
2007	3.325	665	6.850
2008	2.425	485	4.850
2009	2.150	430	4.300
2010	1.525	305	3.050
Toplam ihtiyaç	9.425	1.885	35.500
Toplam kapasite	26.075	5.215	52.150

Kamu İçin Kaynak İhtiyacı (milyon dolar)

Harcama kalemleri	2006	2007	2008	2009	2010	Toplam
Kurumsal Model (Kamu)	1015.2	1218.2	1310.2	1361.17	1363.8	6269.1
Okul yapım ve donatım	---	86	61	54	39	240
İşletme Giderleri	975.6	1132.2	1249.2	1307.7	1324.8	5989.5
Diğer Modeller kamu bütçesi	7.7	10	13.5	18.7	26.1	76
Toplam Kamu	1022.9	1228.2	1323.7	1380.4	1389.9	6345.1

Kurumsal Modelin Öğrenci Başına Yıllık Toplam Maliyeti

	Yatırım Maliyeti	İşletme Maliyeti	Toplam
Kurumsal Maliyet	115\$	1800\$	1915\$

Kurumsal Model Dışındaki Diğer Modellerin Öğrenci Başına Yıllık Toplam Maliyeti

Diğer Modeller	400\$
-----------------------	-------

Özel Sektör ve Erken Çocukluk Eğitimi Programı

- ◆ Özel sektörün erken çocukluk eğitimine yatırım yapması teşvik edilmelidir.
- ◆ Kamu-özel ortaklıklarına gidilerek yeni yatırımların önü açılmalıdır.
- ◆ İl özel idareleri ve yerel yönetimler kendi kaynakları veya girişimleriyle okul yapılmasını desteklemelidir.
- ◆ STK'lar özel sektör girişimcilerinin yararlandığı devlet desteklerinden yararlanabilmelidir.
- ◆ Erken çocukluk eğitimi, AB kaynaklarından öncelikle destek alacak alanların başında gelmelidir.

İdari ve Kurumsal Reform Önerileri

- ◆ Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürlüğü Erken Çocukluk Eğitimi Genel Müdürlüğüne dönüştürülmelidir.
- ◆ Hizmet veren kurumlar arasındaki koordinasyonu sağlayacak “Erken Çocukluk Eğitimi Koordinasyon Kurulu” MEB bünyesinde kurulmalıdır.
- ◆ Kurumsal ve kurumsal olmayan tüm modeller için tanımlamalar ve asgari standartlar oluşturulmalıdır.

Erken Çocukluk Eğitimi ve Türkiye

- ◆ Erken çocukluk eğitimi;
 - toplumun eğitim düzeyini yükseltecek,
 - toplumun daha sağlıklı olmasını sağlayacak,
 - toplumsal uyuma ve
 - beşeri sermayenin güçlenmesine katkıda bulunacaktır.